

MINUTENBLAD

DOSSIER No. .... OD. 1253 .....

NAAM: .... Filosofen Congres. Amsterdam 1948 .....

1 aangelegd op verzoek van B
acd-4.18.10.48.GH

2 DE KWALITEIT

INHOUDSOPGAVE

DOSSIER Nr. : ..... ØD-1253 ..... NAAM : ..... Philosophen Congres Amsterdam 194

Volg Nr.	AFZENDER	Agenda Nr.	INGELEGD	
			Datum	Par.

UITTREKSEL

Voor OD 1.253 Naam .....

Origineel in ..... Naam .....

Volgnr. .... Ag.nr. .... Aard van het stuk .....

..... Afz. .... Datum .....

Afschrift uit het CPN-kader-maandblad "ORGANISATIENIEUWS",
3e jaargang, no 2 van November 1948.

HET CULTUREELBUREAU VAN DE PARTIJ.

Op het laatste partijcongres werd door de redevoering van pg. Fred Schoonenberg speciale aandacht besteed aan het communisme en de cultuur, kunsten en wetenschappen. Naar aanleiding van het besluit, de werkzaamheden van de partij veel meer dan tot nu toe het geval is geweest op dit terrein uit te strekken, werd tot de vorming van het Cultureel Bureau van de partij overgegaan, waarin een aantal intellectuelen en kunstenaars zitting nemen, die verschillende beroepen en beroepsgroepen vertegenwoordigen en die uiteraard van de toestanden in hun vak speciaal op de hoogte zijn.

Tot de doelstellingen van het cultureel bureau behoort: uitbreiding van het werk en de invloed van de partij onder de kunstenaars en wetenschapsmensen, verspreiding van onze denkbeelden in deze groepen, o.a. door deelname aan congressen, verder geconcentreerd leiding geven aan alle activiteit van de partij op cultureel gebied, inlichtingen verstrekken aan de kamer- en gemeenteraadsleden over alle aangelegenheden van kunst, wetenschap, opvoeding enz. Het cultureel bureau begon zijn werkzaamheden met het uitwerken van een concept-analyse van de verhouding der hoofdarbeiders en de verschillende groepen daarvan tot de maatschappij en het socialisme in Nederland. Daarvan uitgaande werden door verschillende leden van het cultureel bureau groepen gevormd, die de partijgenoten en ook dich bij de partij staande sympathiserenden in een beroep voor hun speciaal werk samenbrengen. Derzelijke groepen zijn gevormd onder: de wetenschappelijke werkers, beeldende kunstenaars, musici, studenten, kunstmedewerkers van de Waarheid en worden thans groepen van artsen en leraren samengesteld.

Het is de taak van deze groepen, die voor een gedeelte reeds in landelijke conferenties bij elkaar zijn geweest, naar binnen te werken door in alle vraagstukken van de sociale positie en van de beroepswerkzaamheden een vast omlind communistisch standpunt in te nemen en alle desbetreffende problemen uitvoerig te bespreken en bo vendien Kamer- en Gemeenteraadsleden in te

Uitgetrokken door B Afd./Sectie ..... Datum ..... - lichten -

Op aanwijzing van .....

UITTREKSEL

Voor ..... Naam .....

Or iginieel in ..... Naam .....

Volgnr. .... Ag.nr. .... Aard van het stuk .....

..... Afz. .... Datum .....

- 2 -

lichten omtrent het in te nemen standpunt in alle actuele aangelegenheden; naar buiten toe moeten deze groepen in hun vak- en beroepsorganisaties actief strijden en onder hun collega's de communistische denkbeelden verspreiden.

Twee leden van het cultureel bureau hebben aan het internationale filosofencongres in Augustus in Amsterdam deelgenomen, en het ligt in de bedoeling ook in de toekomst aan dergelijke congressen actief deel te nemen, zodat het marxisme steeds vertegenwoordigd is.

Een eerste grotere landelijke conferentie van het cultureel bureau werd eind Mei in Amsterdam gehouden en het houden van nieuwe conferenties staat op het werkprogramma.

Zo tracht het cultureel bureau op alle mogelijke wegen het werk onder de intellectuelen op de gebieden van wetenschap en kunst de marxistische denkbeelden te bevorderen en bij alle actuele gebeurtenissen het communistische standpunt zo sterk mogelijk naar voren te brengen.

Uitgetrokken door ..... Afd./ Sec tie ..... Datum .....

Op aanwij zing van .....

UITTREKSEL

Voor ..... OD. 1253 ..... Naam .....

Origineel in ..... Naam .....

Vol gnr ..... Ag.nr. .... Aard van het stuk .....

..... Afz. .... Datum .....

AFSCHRIFT uit het CPN-kader-maandblad: ORGANISATIE NIEUWS
3e jaargang no 2 van November 1948.

DE PARTIJ EN DE STUDENTEN

Het congres van intellectuelen en kunstenaars, dat in Wroclaw gehouden is, heeft aangetoond, dat een groot aantal van de belangrijkste vertegenwoordigers van kunsten en wetenschappen zich bedreigd voelen door de gevaren, die de reactionaire ontwikkeling van het kapitalisme na de oorlog ook voor hen in zich bergt.

Zij hebben gezien, dat Hitler niet het monopolie had van de inquisitie tegen vooruitstrevende intellectuelen en zij hebben zich met kracht gekeerd tegen alle vormen van fascisme, die de oorlog hebben overleefd of opnieuw na de oorlog zijn ontstaan.

Zij zijn tot de overtuiging gekomen, dat met name Amerika door zijn agressieve politiek de wereldvrede in gevaar brengt en zij hebben besloten tegen deze gevaren de strijd aan te binden.

Voor de arbeidersbeweging is deze ontwikkeling van het grootste belang. De arbeiders zullen hun strijd met des te meer moed en vertrouwen voeren, wanneer zij weten, dat de beste vertegenwoordigers van kunsten en wetenschappen aan hun zijde staan en dezelfde strijd voeren als zij voor de vrede en de vooruitgang. In het verleden is gebleken, van hoe groot belang een progressieve organisatie van intellectuelen kan zijn voor het wakker roepen van de geesten. Anderzijds zullen deze intellectuelen ook niet mogen schromen in hun streven naar vrede en vooruitgang de steun van de arbeidersorganisaties te aanvaarden. Sterker nog, een beweging van vooruitstrevende intellectuelen, die zich niet oriënteert op de arbeidersbeweging, is reeds bij haar geboorte tot ondergang gedoemd.

In Nederland is de ontwikkeling en de organisatie van een vooruitstrevende beweging van intellectuelen sterk ten achter gebleven, indien wij de toestand in ons land vergelijken met die in Frankrijk, Engeland, Polen en Tsjechoslowakije. Het onlangs opgerichte Cultureel Bureau van de Partij heeft zich o.a. tot taak gesteld de Partij te adviseren bij het werk onder intellectuelen en kunstenaars. Onder deze intellectuelen nemen de studenten een bijzondere positie in. Zij zijn geconcentreerd aan een aantal

Uitgetrokken door ..... Afd./Sectie ..... Datum Universiteiten

Op aanwijzing van .....

UITTREKSEL

Voor ..... Naam .....

Origineel in ..... Naam .....

Volgnr. .... Ag.nr. .... Aard van het stuk .....

..... Afz. .... Datum .....

- 2 -

Universiteiten en Hogescholen, zij zijn gewend zich te organiseren, zij ontmoeten elkaar - dit in tegenstelling tot de afgestudeerden - dagelijks. Bovendien zijn er in het buitenland tal van voorbeelden, welk een belangrijke rol de studenten, enerzijds door hun grotere georganiseerdheid en anderzijds doordat zij nog niet door betrekkingen maatschappelijk zo sterk zijn gebonden, kunnen spelen.

De partij is tot het inzicht gekomen, dat hoewel een aantal gunstige factoren hiertoe aanwezig zijn, van een vooruitstrevende studentenbeweging in ons land tot nu toe zo goed als geen sprake is.

Dat de studenten wel degelijk zijn te interesseren voor direct optreden en voor de directe belangen van ons volk heeft de bezettingstijd bewezen, toen zeer vele studenten in het verzet prachtig werk hebben geleverd.

Teneinde de toestand aan de Universiteiten en Hogescholen onder ogen te zien, heeft het partijsecretariaat alle partijen otstudenten kortgeleden tot een gezamenlijke bespreking uitgenodigd. Wij zijn daar tot de conclusie gekomen, dat het werk onder de studenten ongetwijfeld op grote moeilijkheden stuit. Tenslotte zijn de Universiteiten en Hogescholen de opleidingsinstituten voor de toekomstige kaders der bourgeoisie en zijn deze instellingen geheel doordrongen van de mentaliteit der bezittende klasse. Anderzijds echter kan ook aan de eerlijke studenten de crisis, waarin de maatschappij en de wetenschap op dit moent verkeren, niet onopgemerkt voorbijgaan. Ook zij zullen zich moeten afvragen, welke waarde hun werk heeft voor de gehele mensheid. Zullen zij zich in de toekomst moeten leden tot werkzaamheden, die slechts oorlog en onderdrukking tot doel hebben? Zullen zij zich erbij neer moeten leggen, dat dank zij de enorme oorlogsbegroting, de Universiteiten geen gelden beschikbaar hebben voor de zo noodzakelijke uitbreiding van laboratoria, ziekenhuizen en collegezalen? Zullen zij zich er bij neer moeten leggen, dat de studie zo duur wordt, dat slechts voor de meest gegoeden een universitaire studie mogelijk blijft?

Het zijn deze overwegingen geweest, die de partij de overtuiging hebben geschonken, dat ook onder studenten een vruchtbaar werk mogelijk is, een werk dat reeds te lang is verwaarloosd. Er is een studentensecretariaat opgericht, dat de toestanden in de verschillende universiteitssteden zal bestuderen en de mogelijk-

Uitgetrokken door ..... Afd./Sectie ..... Datum ..... - heden -

Op aanwijzing van .....

UITTREKSEL

Voor ..... Naam .....

Origineel in ..... Naam .....

Volgnr. .... Ag.nr. .... Aard van het stuk .....

..... Afz. .... Datum .....

- 3 -

heden zal onderzoeken om veel meer dan tot nu toe de directe belangen van de studenten te gaan behartigen. De mogelijkheden zijn groot; wij noemen slechts de aanslagen op de Zevende Faculteit in Amsterdam en de dreigende collegegeldverhoging.

De weinige partijgenoot-studenten zullen hun werk slechts kunnen doen, indien zij op de actieve steun van de partij kunnen rekenen. De districten, die een universiteitsstad in hun werkring hebben, zullen de studerende partijgenoten moeten helpen bij hun scholing, bepaalde acties moeten ondersteunen, de studenten, die zij kennen en waar zij contact mee hebben, moeten bijeenbrengen, enz. Het werk onder de studenten is een taak van de hele partij.

Slechts wanneer de functionarissen, die hiervoor in de eerste plaats verantwoordelijk zijn, zich van deze taak bewust zijn, zal het lukken ook onder de aanstaande intellectuelen de zo noodzakelijke aanhang te krijgen voor de strijd van de arbeidersklasse in het algemeen en voor de strijd van de partij in het bijzonder.

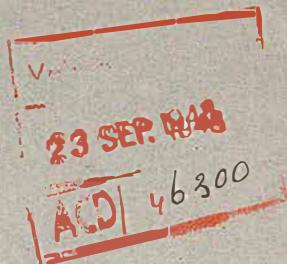
Het studentensecretariaat.

Uitgetrokken door ..... Afd./Sectie ..... Datum .....

Op aanwijzing van .....

45352

Notitie KB

Bestemd voor ACD

Hierbij doen wij U nog een bericht van de B.I.D. betreffende het te Amsterdam gehouden Philosophenco ngres toekomen.
Zie ook CO 45352.

KB, 23-9-'48

No. 23

Documentatie
Knipseldienst

Tel. 183830
Toestel 7

dd. 4 SEP 1948

An evening of discussions by Czechoslovak philosophers in Holland.

Czechoslovak philosophers, who had been at the tenth Philosophers' Congress in Amsterdam were invited by the cultural institution in Holland het Vrije Katheder (The free cathedral) to discuss their scientific work and cultural life under the new regime in Czechoslovakia. The Czechoslovak philosophers shortly described their scientific activities and then gave their personal views on cultural creation under the People's Democratic regime in Czechoslovakia. Professor Rieger described how he became a follower of Marx, professor Tardy discussed new discoveries in psychology with regard to racial questions, prof. Svoboda spoke about science and philosophy, prof. Štúr discussed the relationship between Czechs and Slovaks in history and Dr. Navrátil spoke about modern art in Czechoslovakia and about the new tendencies of creation. Prof. Kolman concluded the discussion by reviewing the results achieved during the 10th Philosophers' Congress. He described the great fight between two principles in the present world which could also be seen at the congress. He pointed out that the congress had not brought, inspite of all efforts of the progressive members, a clear result. The Hungarian scientist Mr. Fenyő spoke about the people's democratic reforms in education in Hungary. The evening was a great success and visitors remained until the end of all lectures although these finished at a very late hour.

Notitie KB

Bestemd voor B, C, en D.

(K) ~~Ø~~

Volans.

2 SEP. 1948

ACD/ 45352

Philosofencongres

Betrouwbare bron

O.a. aanwezig :

- XI 1. Mevrouw van PRAAG (meisjesnaam Loeba DWORSON), echtgenote van Siegfried van PRAAG. Zeer "rood".
- XI 2. Prof. POS. Deze verzette zich tegen het aannemen van de volgende ingediende resolutie:

"Tenth International Congress of Philosophy".

"As result of discussions in the Unesco section upon freedom, dignity of human personality, unity of nations and necessity of general agreement in view of a new possible collaps of peace, following statements might be formulated: Freedom is one of the most essential manifestations of life and its unsuppressable prerogativ. The liberty of human thought and free expression of public opinion connected with the full consciousness of responsibility for them, are indispensable conditions for healthy social realisation of any democracy.

Therefore, doctrines and systems which do not conform in their proceedings with the safety of human personality and life and do not tolerate a reasonable opposition in running the general affairs, have to change their practice if they want to be considered as democratic and not tyranic."

Deze resolutie werd ingediend door een zekere Mevrouw DOBROWORSKA. POS weigerde deze resolutie aan te nemen, daar/volgens hem een politieke achtergrond had./deze Prof.POS betreurde het verder, dat er geen Russische filosofen aanwezig hadden kunnen zijn, ondanks de maandenlange bemoeiingen om dit toch gedaan te krijgen. Deze filosofen hadden wellicht kunnen medewerken aan het bouwen van de brug tussen het Westen en de Soviet Unie.

Ook de Polen waren niet aanwezig, waren op het laatste moment verhinderd. De Tsjechen waren wel verschenen.

3. Zekere HIRSCH, geen verdere bijzonderheden.

4. Mevrouw BET-PASTOOR (?), secretaresse van het congres. Zeer corpulente dame, bovendien "rood".

KB, 2-9-'48

DOSS. No.:

BRT.: *Woork Adam*

DATUM: *19-8-'48*

-AR:

Sluiting filosofencongres

Het enorme programma van het Tiende Internationale Filosofencongres werd volgens plan in zeven dagen uitgevoerd. Zoals prof. Pos in zijn redevoering op de laatste zitting van het congres, gistermiddag in de aula van de Amstedamsche Universiteit, zeide, zijn inderdaad de verschillende, elkaar bestrijdende richtingen van de hedendaagse wijsbegeerte tot hun recht gekomen. En juist daarvoor heeft dit congres zo'n grote betekenis gekregen. Want voor het eerst werd niet alleen gesproken en gedebatteerd over de antieke en middeleeuwse wijsbegeerte en over allerlei metafysische en logische vraagstukken,

maar daarnaast werd door de aanwezigheid van enkele vooraanstaande marxistische wijsgeren het dialectisch materialisme een belangrijke plaats ingeruimd, zoals u gedurende de laatste dagen in ons blad uitvoerig heeft kunnen lezen.

En het is juist aan deze referaten te danken, dat de hedendaagse filosofie in 't algemeen zich sterk bezig houdt met de meest actuele vraagstukken van het leven van nu, van de tegenwoordige samenleving, die door de felle strijd tussen het stervende kapitalisme met al zijn uitcasssen en het opkomende socialisme gekenmerkt wordt. Hoewel dus de brandende politieke vraagstukken van dit ogenblik voortdurend aangesneden werden, is het toch gelukt, zoals prof. Pos kon vaststellen, de politiek zoveel mogelijk buiten de discussies te houden en uitsluitend de filosofische aspecten van deze vraagstukken te behandelen.

Maar uit de zelfheid van de discussies bleek, dat op het gebied van de wijsbegeerte de tegenstellingen tussen de opvattingen van de vertegenwoordigers der diverse burgerlijke stromingen en die van de vertegenwoordigers van het dialectisch materialisme even groot zijn als op het gebied van de praktische politiek. De klassenstrijd werd hier dus met geestelijke wapenen gestreden. En het karakteriseert de hele burgerlijke Nederlandse dagbladders, dat op een enkele uitzondering na, dit belangrijkste feit van het hele congres met geen letter vermeld werd!

Op het congres werd besloten een internationale federatie van de verschillende nationale bonden van wijsgeren te stichten en het volgende congres over vier jaar in Brussel te houden.

Het congres heeft de juistheid van onze democratische eis bevestigd, dat het marxisme ook door voorstanders op de Nederlandse hogescholen onderwezen dient te worden!

B VI

Dialectische vraagstukken op het Philosophencongres

Het dialectisch materialisme was ook Zaterdag weer op het filosofencongres vertegenwoordigd, en wel door de twee Tsjechische hoogleraren Rieger en Tardy. Prof. Lad. Rieger behandelde de dialectiek van de eeuwigheid en de tijd. De wijsbegeerte beroept zich er op de openbaring van eeuwige waarheden te zijn, maar telkens weer wordt zij gedwongen stelling te nemen tot het vraagstuk van het verloop van het eeuwige in het tijdelijke. Na een uiteenzetting van de opvattingen van oud-Griekse, middeleeuwse en nieuwere wijsgeren over dit probleem kwam Rieger tot de conclusie, dat slechts een dialectische oplossing mogelijk is: er bestaat een wederzijdse doordringing van tijd en eeuwigheid, de geschiedenis van de wereld en van de mens schrijft zonder einde voort, de tijd zelf wordt eeuwig. Aan het einde van zijn betoog paste Rieger het woord van Marx op dit vraagstuk toe, dat filosofen slechts de wereld geïnterpreteerd hebben, maar dat het er op aankomt, haar te veranderen: de tijd te leiden, haar richting te geven, en niet alleen haar te beschouwen, dat is de actuele historische taak.

In de afdeling psychologie sprak prof. Vlad. Tardy over „De persoonlijkheid als de eenheid van tegenstellingen”. Spreker betoogde, dat er een nauwe wisselwerking aanwezig is tussen de mens en zijn omgeving, dat er dialectische tegenstellingen bestaan tussen de lichamelijke en geestelijke functies, tussen denken en handelen, tussen fantasie en werkelijkheid, tussen het scheppen van het nieuwe en het conservativisme. Hij kwam tot de conclusie, dat een analyse van het individu met al deze tegenstellingen en hun wisselwerkingen rekening moet houden en hij richtte zich tegen alle theorieën en methoden, waar dit niet het geval is.

Hoogleraren uit Oost-Europa spreken

Naar wij van de directie van de Vrije Katheder vernemen, heeft zich een aantal hoogleraren uit Oost-Europa, dat op het ogenblik aan het Internationale Philosophencongres in Amsterdam deelneemt, bereid verklaard op een openbare bijeenkomst te spreken over het onderwerp: „Welke weg gaat het Oost-Europees denken?” Er zullen o.a. spreken de professoren Kolman, Rieger, Tardy, Kozak, Svoboda en Navratil uit Praag en prof. Stür uit Bratislava. De bijeenkomst vindt onder auspiciën van de Vrije Katheder plaats op Donderdag 19 Augustus 's avonds 8 uur in Bellevue, ingang Marnixstraat.

Met door prof. Tardy genoemde felt, dat het aantal psychopaten in de kapitalistische landen blijft stijgen terwijl het in de Sowjet-Unie sterk achteruitgaat, gaf aanleiding tot een nogal felle discussie, waarbij Pandit Nehru, een broer van de minister-president van India, zich liet verleiden tot een onberedeneerde hatelijke opmerking tegen de Sowjet-Unie, hetgeen stellig op een dergelijk congres niet op zijn plaats is. Vermelden wij nog, dat Zaterdagmiddag, in de afdeling rechtsgeleerdheid, Miss G. Melvin, een Amerikaanse van de Oaklanduniversiteit, een zeer zakelijk betoog hield over het moderne recht in de Sowjet-Unie, waarin zij aan de hand van de Russische rechtsgeleerden, vanaf Stuchka tot en met Wisjinsky, het verschil tussen dit recht en de meer metafysische westerse rechtsvorm naging.

ART. No.:

ERT.: Waarh Adam

DAFUM: 16-8-48

PAR.:

D.O.S.G. No.: .....
 ART.: *Waarb. A'dorn.*
 DATUM: *14-10-48*
 A.C.: .....

HET PHILOSOPHENCONGRES

Referaat van de Hongaarse marxist Fogarásji

WIJSGERIGE BERICHT- GEVING

Ook op de tweede dag van het internationale Philosophencongres was het dialectisch materialisme aan de orde. De Tsjechische wijsgeer P. B. Kozák, een leerling van de stichter der republiek Tsjechoslowakije, Masaryk, bracht een loyale en nitmuntend gefundeerde critiek op de begrippen kwaliteit en kwantiteit, zoals ze in de marxistische filosofie gebruikt worden. Dit referaat is een bewijs, dat er aan de Tsjechische universiteiten vrijheid van gedachte en van meningsuiting bestaat, een feit, dat door de gehele burgerlijke pers en de overgrote meerderheid van de Nederlandse hoogleraren en studenten genegeerd wordt. Prof. Kozák is vrij in het doeren van zijn anti-marxistisch standpunt, en de docenten zijn vrij, zich een eigen mening te vormen. Maar het felt, dat hij zich met de principes van de marxistische filosofie bezig houdt, is aan de andere kant weer een bewijs, dat deze filosofie in het middelpunt van de belangstelling staat. Hier in Nederland daarentegen wordt deze filosofie van de arbeidersklasse stelselmatig van de universiteiten geweerd. Dit filosofencongres is juist zo belangrijk, omdat thans voor het eerst in ons land door vooraanstaande buitenlandse marxisten de dialectisch-materialistische filosofie de plaats wordt ingeruimd, die haar toekomt.

Na prof. Kozák betrad in de afdeling logica de Hongaarse marxist prof. B. Fogarásji het spreekgestoelte. Hij behandelde op scherpzinnige wijze het verschil van opvatting over het begrip tegenstrijdigheid in de klassieke logica van Aristoteles en in de dialectiek, waarvan Stalin in zijn studie „Over dialectisch en historisch materialisme“ gezegd heeft: „In tegenstelling tot de metaphysica gaat de dialectiek hiervan uit, dat aan de natuurvoorwerpen, aan de natuurverschijnselen, innerlijke tegenstrijdigheden eigen zijn, want zij allen hebben hun negatieve en hun positieve kant, hun verleden en hun toekomst, hun aflevende en hun zich ontwikkelende kant“. Hoewel Fogarásji zich bewust tot dit zeer speciale en abstracte gebied van de marxistische filosofie beperkte, gaf hem het aandachtig luisterend gehoor met hartelijke bijval zijn dank te kennen.

Wijsgerige berichtgeving

HET Handelsblad bracht gisteravond een verslag over de eerste dag van het internationale Philosophencongres. Het schreef over de eerste plenaire zitting, „waarbij o.a. het wereldbeeld van de Middeleeuwse en de Renaissance-mens aan de orde werd gesteld door de professoren Kerenyi (Zwitserland) en Banfi (Italië)“. Wat is daarvan juist? Let eens op! Prof. Kerenyi was nog niet gearriveerd en was dus helemaal niet aanwezig. Over „de Middeleeuwse en de Renaissance-mens“ heeft noch de afwezige Kerenyi noch de Italiaan Banfi gesproken, maar de Oostenrijker prof. Dempf. En prof. Antonio Banfi heeft, zoals u gisteren in onze krant heeft kunnen lezen, een vurig betoog over de marxistische filosofie gehouden. Dat vindt het Handelsblad misschien minder belangrijk dan de receptie in het Rijksmuseum, waar het uitvoerig over schrijft, maar daarvoor hebben al deze proffen per slot van rekening met de lange reis naar Amsterdam ondernomen.

Internat. Philosophen-congres te Amsterdam

Vooraanstaande Marxisten contra burgerlijke wijsgeren

DE zomermaanden zijn de tijd van internationale congressen, omdat in bijna alle beroepen gedurende de andere tijden van het jaar de werkzaamheden van alle vooraanstaande persoonlijkheden buitenlandse reizen voor dit doel onmogelijk maken. Eén van de belangrijkste congressen, die dit jaar in Nederland gehouden worden, is zonder twiifel het Tiende Internationale Philosophen-congres, dat van 11 tot 18 Augustus in de Amsterdamse Universiteit plaats vindt.

Meer dan 800 deelnemers uit meer dan dertig verschillende landen, hebben zich hiervoor opgegeven en in de hoofdstad zullen gedurende de komende dagen talloze vooraanstaande denkers van Finland tot Argentinië en van Cuba tot Palestina, aanwezig zijn. Er zullen niet minder dan driehonderd verschillende referaten gehouden worden, waarover in de meeste gevallen aansluitend nog gediscussieerd zal worden. Er wordt dus binnen deze ene week een ontzaglijk omvangrijk programma afgewerkt.

Hedenmiddag om 4 uur zal deze grote bijeenkomst in de aula van de universiteit door de congresleider, Prof. M. H. J. Pos, feestelijk geopend worden. De daarop volgende ochtenden zijn voor zittingen van alle deelnemers gereserveerd. 's Middags wordt het congres in 19 verschillende afdelingen verdeeld, waarbij vertegenwoordigers van de verschillende takken van de wijsbegeerte het woord zullen voeren. Het humanisme, de godsdienstphilosophie, metaphysica, waardetheorie, ethica, aethetica, rechtsphilosophie, natuurphilosophie, mathematische, biologische, psychologische, sociologische, historische wijsbegeerte enz. zullen afzonderlijk behandeld worden. Op initiatief van de Unesco zal een aantal zittingen aan de volgende onderwerpen gewijd zijn: „Eerbied voor de individuele verschillen“, „Individuele en collectieve verantwoordelijkheid“ en „Betekenis van de vrijheid“.

Aangezien de marxistische wijsbegeerte op geen enkele Nederlandse Hogeschool gedoceerd wordt en de Sowjet-Unie niet aan het congres deelneemt, kan niet anders verwacht worden, dan dat de burgerlijke filosofie van het existentialisme tot alle soorten van metaphysica en godsdienstphilosophie het grootste deel van het congres in beslag zal nemen. Vele haarkloverijen en beschouwingen, die volkomen vreemd zijn aan de werkelijkheid, zullen er aan de orde zijn.

Maar het is ook aan de ruime opvattingen van prof. Pos te danken, dat een aantal vooraanstaande marxisten uit het buitenland de materialistisch-dialectische wijsbegeerte, de filosofie van de arbeidersklasse en het socialisme zullen verkondigen.

Zo zal reeds op de eerste voltallige congres-zitting, Donderdagmorgen,

A. Banfi, leidend functionaris van de Italiaanse communistische partij, spreken. Uit Tsjechoslowakije komen vier bekende marxistische universiteitsprofessoren, A. Kolman, L. Rieger, Svoboda en V. Tardy. De Weense marxist K. Blaukopf zal in de sectie aethetica het woord voeren. Uit Hongarije komen B. Fogarasi en L. Kalmar en uit Frankrijk Julien Benda. Ook de in Amsterdam gevestigde dialectisch materialist E. Raviez zal in de afdeling logica en kennis-theorie een referaat houden. Juist door het optreden van deze theoretici zal het Amsterdamse philosophencongres een zeer bijzondere betekenis krijgen. Eén van onze redacteuren zal het congres bijwonen en verslag geven van de belangrijkste gebeurtenissen en redevoeringen.

Opening Philosophen-congres

Gistermiddag werd in de aula van de Amsterdamse Universiteit het Tiende Internationale Philosophencongres feestelijk geopend. De zaal bleek haast te klein te zijn voor het grote aantal deelnemers, het grootste dat ooit tevoren op een dergelijk congres aanwezig is geweest. Tussen alle wijsgeren, die hier bijeen waren, vielen naast vele vooraanstaande persoonlijkheden van het Nederlandse culturele leven vooral de vertegenwoordiger van India, Pandit Nehru, en een groot aantal katholieke geestelijken uit vele landen op.

In het eerste gedeelte van zijn openingsrede herdacht prof. H. J. Pos met diep bewogen woorden prof. Leo Polak, die door het vorige philosophencongres, elf jaar geleden, tot president van het Tiende congres benoemd was. Maar die in 1941 in het concentratiekamp Sachsenhausen om het leven is gekomen. De violisten Louis Zimmermann en Jan Bresser, begeleid door een klein kamerorkest van het Amsterdams Philharmonisch Orkest onder leiding van Karel Mengelberg omlijstte de redevoering met een vertolking van het dubbelconcert van J. S. Bach.

In het tweede deel van zijn betoog legde prof. Pos de nadruk op de grote veranderingen, die ook op het terrein van de wijsbegeerte sedert voor de oorlog plaats hebben. In tegenstelling met de statische beschouwing van het heelal en de wereld in de Middeleeuwen, die in een ontwik-

DCSL No.:
ART.: Waarh Adam
DATUM: 11-8-48
SR.:

DCSL No.:
ART.: Waarh Adam
DATUM: 12-8-48
PAR.:

Vanmorgen begon het congres met zijn werkzaamheden. In een voltallige zitting spraken de Oostenrijker Dempf en de Italiaan Banfi. In een brillant betoog verdedigde Banfi het dialectisch materialisme, de wijsbegeerte van de arbeidersklasse. Wij zullen morgen nader ingaan op deze belangrijke rede.

keling van Galilei tot Kant omstreeks 1800 doorbroken was, richt zich de meer dynamische wijze van het denken tegenwoordig hoe langer hoe meer op de grote vraagstukken van het werkelijke leven. „Thans zijn de problemen van de filosofie de problemen van het leven zelf“. Dit is ook de reden, waarom op dit congres de mens, het mensdom en het humanisme in het middelpunt van de besprekingen geplaatst werd. Spreker heette alle aanwezigen van harte welkom en wenste hen een prettige wijsgerige gedachtenwisseling in ons mooie Amsterdam.